

Chovám fenku s cukrovkou, a proto bych se chtěla dozvědět něco více o této nemoci. Poměrně málo je informací o vhodné léčbě u psa a také o možnostech jak takovému pacientovi prodloužit život. Prosím o poskytnutí těchto užitečných informací. *D. P., Praha*

Cukrovka je onemocnění, při kterém dochází k narušení přirozené regulace metabolismu cukrů. Tento proces je za normálních okolností regulován uvolňováním hormonu slinivky břišní, inzulinu. Pokud se veterinární medicína opírá o klasifikaci z humánní medicíny, potom je často odlišován diabetes I typu (inzulin dependentní) a diabetes II typu (inzulin independentní). Není vyloučen ani typ smíšený. U psů je však s ohledem na jejich endokrinní mechanismy klasifikace poněkud odlišná. Přesto lze do určité míry i u nich odlišovat cukrovku, která je dána nedostatečným uvolňováním inzulinu z pankreatu (primární diabetes) a cukrovku vyvolanou nedostatečnou odpovědí tkání na přítomnost normálních hladin inzulinu v krvi (sekundární diabetes). Cukrovka se většinou projevuje zvýšenou koncentrací cukrů v krvi, přičemž tyto důležité energetické zdroje není pes schopen v jednotlivých tkáních využít. U psů se vyskytuje častěji cukrovka druhého typu, přičemž se u prvního typu ještě dále odlišuje tzv. endokrinní poškození pankreatu (při něm jsou poškozeny beta buňky v důsledku autoimunitních procesů) a exokrinní typ (při zánětlivých procesech a nádorech slinivky břišní). Velmi častý druhý typ se dále ještě dělí na stav, při kterém dochází k vyblokování funkce v koncových tkáních vlivem nadprodukce jiných hormonálních látek, diabetes navozený vlivem léků (steroidních hormonů) a diabetes spojený s obezitou. Riziko cukrovky u fenky je tedy zvýšené při nadměrné váze, při neuváženém používání hormonálních látek a při zánětech slinivky břiš-

Na vaše dotazy odpovídá prof. MVDr. Z. Knotek, CSc.

Veterinární poradna

ní. Zvýšené hladiny cukru vedou k nadměrnému močení a v důsledku této polyurie organismus ještě více ztrácí proteiny i důležité ionty, nastupuje dehydratace a hrozí kóma. Průkaz cukrovky u psa se opírá o laboratorní vyšetření moči a krve. Kromě hladin glukózy je třeba ještě stanovit i hladiny inzulinu, přítomnost ketonových látek v moči, určit hustotu moči a analyzovat i základní biochemický profil pacienta. Pokud je zahájena léčba inzulinem, potom se v závislosti na typu onemocnění, volí jeho optimální dávkování a frekvence podávání. U psa, který dostává pravidelně inzulin, je třeba upravit i denní krmný režim. Na kvalitní výživu je kladen velký důraz, neboť cukrovka je endokrinní onemocnění spojené s vážným narušením metabolismu. Je proto třeba respektovat požadavky pacienta. Pes s cukrovkou by neměl být krměn nadměrnými dávkami, ale rovněž nesmí hladovět. Jak již bylo naznačeno, mechanismy vzniku cukrovky u psa jsou poměrně složité, a není tedy divu, že kromě zdánlivě přímočarého použití inzulinu je v mnoha případech daleko účinnějším řešením kastrace a další kroky, které omezují negativní vliv jiných hormonů. Pokud jde o kontrolu pacienta, je žádoucí, aby spolupracoval i majitel. Kromě uvedené péče o pravidelné kvalitní krmení, umožnění stálého přístupu k pitné vodě (cukrovka je spojena s žíznivostí) a poskytnutí podmínek pro přirozený výdej tekutin, lze v domácích podmínkách zajistit i pravidelnou orientační kontrolu složení moči a měření hladin glukózy v krvi pomocí jednoduchého glukometru. Prevencí cukrovky u fenky je do určité míry kvalitní výživa v odpovídajícím množství, omezení podávání jakýchkoliv hormonálních preparátů, poskytnutí přirozeného pohybu a případně i provedení kastrace. Pokud již dojde k onemocnění cukrovkou, lze prodloužit život pacienta a zvýšit jeho komfort pravidelným vyšetřením a volbou optimální formy terapie. Na našem trhu jsou jednak k dispozici inzulinové preparáty vhodné pro psy, zároveň i speciální

diety pro psy s nadváhou a psy trpící poruchami slinivky břišní. Jedná se tedy v každém případě o onemocnění závažné, ale do značné míry zvládnutelné.

Chtěl bych se zeptat, jak mám postupovat, když můj pes spolkně nějaký předmět. Známým se podobný případ přihodil a nakonec musel být pes složitě operován. Veterinární lékař jim potom sdělil, že mohli operaci předejít. Jak takový postup vypadá?

K.G., Plzeň

K požití různých cizích těles občas u psů dochází. Na prvním místě jsou hračky štěňata, ale nebezpečí hrozí i u starších psů. Prevencí je starostlivý dohled majitele a vyloučení všech nebezpečných hraček. Pokud jsme svědky toho, že pes skutečně omylem spolknul nějaký nevhodný předmět, lze jako nevhodnější řešení doporučit takový postup, který u pacienta navodí zvracení. Tradičně se používá aplikace lžičky hořčice na jazyk, případně desetkrát zředěného peroxidu. Komplikovanější formou je snaha o mechanické podráždění a navození reflexu zvracení. Tyto pomocné kroky mohou být efektivní a celý případ mohou rychle vyřešit, ale je třeba upozornit i na určitá rizika. Především je stimulace ke zvracení nevhodná, pokud byl pozřen nějaký ostrý předmět. Při zvracení je též určité nebezpečí, že část může být omylem vdechnuta do dýchacích cest s rizikem následné aspirační pneumonie. Je tedy vhodné, aby první pomoc raději probíhala za asistence veterinárního lékaře nebo alespoň aby byl pes po provedeném vyzvracení zkontrolován. Cizí tělesa v horním úseku trávicího traktu se vybavují pod kontrolou endoskopu. Tím je dosaženo i posouzení případného rozsahu poškození sliznice. S ohledem na velikost a charakter cizího tělesa jsou předměty lokalizované ve střevech řešeny konzervativní cestou nebo chirurgickým vybavením.

Dotazy zasílejte do redakce